

Beste betreffenden,

Volg alstublieft, in naam van de volksgezondheid, de adviezen op van de Gezondheidsraad uit hun rapporten over 5G en gezondheid. Er bestaat brede consensus onder wetenschappers dat er mogelijk schadelijke niet-thermische effecten op het lichaam kunnen optreden door EMF/RFR met intensiteiten onder de huidige blootstellingsnormen.^{1,2,3,4} Dit wordt ook erkent door de Raad van Europa.⁵

Dit betekent in mijn mening dat:

1. De huidige blootstellingsnormen voor EMF/RFR in Nederland opnieuw geëvalueerd moeten worden aan de hand van de bestaande kennis over de gezondheidsrisico's
2. De uitrol van het de 5G antennes met hogere frequenties (26 GHz en 66 GHz) gestopt moet worden totdat er meer wetenschappelijk onderzoek is verricht in dit veld.
3. Gemeentes en burgers inspraak moeten houden over het lokaal plaatsen van antennes.

Het lijkt relativerend dat er andere omgevingsfactoren zijn die bewezen schadelijk zijn voor de gezondheid. Bijvoorbeeld UV-straling, broeikasgassen, radon en asbest. Echter is er in deze context is genoeg bewijs dat blootstelling aan kunstmatige niet-ioniserende straling een significante bijdrage kan leveren aan gezondheidsproblemen door omgevingsfactoren. Representatieve wetenschappelijke reviews zijn gegeven in bronnen 1-4.

Voor de meeste omgevingsfactoren zijn er duidelijke limieten gesteld, maar de huidige limieten voor EMF/RFR zijn onnodig hoog. Bovendien is de aard van deze factor wezenlijk anders omdat mensen 24/7 eraan worden blootgesteld. Ook is blootstelling zeer moeilijk te vermijden als men normaal wil kunnen participeren in de maatschappij.

Er bestaan twijfels over het maatschappelijk draagvlak en de noodzaak van 5G.^{6,7,8,9} Ook blijkt in de praktijk de snelheid van de geteste 5G verbindingen niet significant sneller of zelfs langzamer dan 4G te zijn. Er zijn nog meer nadelen, zoals het beperkte bereik van de HF antennes (26 en 66 GHz) die juist de hogere snelheden moeten gaan faciliteren.^{10, 11, 12}

Om ten koste van deze 'technologie push' (die vooral in belang is van de telecom industrie) de volksgezondheid te riskeren is niet alleen absurd, het valt ook te betwisten of dit in lijn is met de grondwet artikel 11 en 22.

Het is absoluut belachelijk om prioriteit te geven aan economische belangen boven de volksgezondheid. Een dringend verzoek om het advies van de Gezondheidsraad op te volgen op basis van het voorzorgprincipe van de EU¹³ en om gemeentes en burgers zeggenschap te laten houden over de plaatsing van antennes.

Met vriendelijke groeten,

Bas van der Veen

Bronnen

Toelichting: Bron 1-4 zijn 'reviews': een reflectie van het bestaande wetenschappelijke onderzoek in een bepaald veld.

- [1] Belyaev, I., Dean, A., Eger, H., Hubmann, G., Jandrisovits, R., Johansson, O., Kern, M., Kundi, M., Lercher, P., Mosgöller, W., Moshhammer, H., Müller, K., Oberfeld, G., Ohnsorge, P., Pelzmann, P., Scheingraber, C., & Thill, R. (2015). EUROPAEM EMF Guideline 2015 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses. *Reviews on Environmental Health*, 30(4), 337–371. <https://doi.org/10.1515/reveh-2015-0033>
- [2] Bortkiewicz, A. (n.d.). *Health effects of Radiofrequency Electromagnetic Fields (RF EMF)*. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6685799/>
- [3] Gezondheidsraad. (n.d.). *5G en gezondheid*. 02-09-2020. Retrieved January 2, 2020, from <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2020/09/02/5g-en-gezondheid>
- [4] Levitt, B. B., & Lai, H. (2010). Biological effects from exposure to electromagnetic radiation emitted by cell tower base stations and other antenna arrays. *Environmental Reviews*, 18(1), 369–395. <https://doi.org/10.1139/A10-018>
- [5] Council of Europe. (2011). Resolution 1815 - The potential dangers of electromagnetic fields and their effect on the environment. *Group*, 1815(May), 1–12. <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17994&lang=en>
- [6] <https://stralingsbewust.info/2018/04/17/maatschappelijk-draagvlak-voor-5g-is-nihil/>
- [7] <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site= zwolle&id=100439327>
- [8] https://www.communicatierijk.nl/binaries/communicatierijk/documenten/rapporten/2019/02/11/dilemmalogica-koepelrapportage/Rapport_dilemmalogica_deelproject_5G.pdf
- [9] <https://www.washingtonpost.com/technology/2020/09/08/5g-speed/>
- [10] <https://www.forbes.com/sites/bobodonnell/2019/11/22/real-world-5g-speeds/?sh=3c15f8964f96>

[11] <https://arstechnica.com/information-technology/2020/09/atts-current-5g-is-slower-than-4g-in-nearly-every-city-tested-by-pcmag/>

[12] <https://www.businessinsider.com/5g-high-speed-internet-cellular-network-issues-switch-2019-4?international=true&r=US&IR=T>

[13] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=LEGISSUM%3A132042>